



# Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties



## Huisvesting van vergunninghouders

Patronen in migratie

3 december 2014

# COMPANEN

ADVIES VOOR  
WONINGMARKT  
EN LEEFOMGEVING



DATUM 3 december 2014

TITEL Huisvesting van vergunninghouders

ONDERTITEL Patronen in migratie

OPDRACHTGEVER Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties  
Met dank aan het COA voor de medewerking aan dit onderzoek

AUTEUR(S) Jeroen Wissink  
Jeroen Lijzenga

PROJECTNUMMER 2700.166/g

Boulevard Heuvelink 104  
6828 KT Arnhem  
Postbus 1174  
6801 BD Arnhem  
[info@companen.nl](mailto:info@companen.nl)  
[www.companen.nl](http://www.companen.nl)  
(026) 351 25 32  
@Companen  
BTW NL001826517B01  
IBAN NL95RABO0146973909  
KVK 09035291





# Inhoud

<b>Samenvatting</b>	<b>1</b>
<b>1 Inleiding</b>	<b>4</b>
1.1 Aanleiding	4
1.2 Vraagstelling	4
1.3 Leeswijzer	5
<b>2 Huisvesting vergunninghouders</b>	<b>7</b>
2.1 Hoe werkt de procedure van uitstroom?	7
2.2 Aantal gehuisveste vergunninghouders per provincie	7
2.3 Top tien gemeenten die meeste vergunninghouders huisvesten	8
<b>3 Verhuisbewegingen vergunninghouders</b>	<b>10</b>
3.1 Totaal aantal verhuisde vergunninghouders	10
3.2 Verhuizingen per provincie	11
3.3 Verhuizingen per gemeente	13
<b>4 Wie verhuizen er?</b>	<b>15</b>
4.1 Verhuisbewegingen naar land van herkomst	15
4.2 Verhuisbewegingen naar samenstelling huishouden	17



# Samenvatting

## Aantal gehuisveste vergunninghouders

- In de periode 2011 tot en met 2013 zijn er 24.611 vergunninghouders gehuisvest. In de provincie Zuid-Holland zijn de meeste vergunninghouders gehuisvest, namelijk ruim 5.100.
- Van circa 750 vergunninghouders is onbekend in welke gemeente ze als eerste zijn gehuisvest, en op dit moment is van 424 vergunninghouders onbekend waar ze wonen.
- Het aantal vergunninghouders dat vanuit een opvanglocatie uitstroomt naar een gemeente schommelde de afgelopen jaren sterk. In 2011 zijn er relatief veel mensen gehuisvest (9.876), in 2012 ging het om 6.106 mensen en in 2013 is dit weer gestegen naar 8.629 personen.
- De tien gemeenten die in de periode 2011 tot en met 2013 de meeste vergunninghouders hebben gehuisvest zijn: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Nijmegen, Enschede, Groningen, Almelo, Eindhoven en Almere. De vier grote gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht hebben daarbinnen, conform hun taakstelling, de meeste vergunninghouders gehuisvest.

## Aandeel vergunninghouders die zijn verhuisd naar andere gemeente

- Van alle vergunninghouders is een koppeling gelegd tussen de gemeente van uitstroom en het huidige woonadres op basis van de GBA-administratie. Op deze manier ontstaat inzicht in het aantal vergunninghouders dat in de afgelopen periode is verhuisd naar een andere gemeente. Omdat vaak alleen de gemeente van eerste uitstroom bekend is, en niet een volledig adres, is het niet mogelijk om verhuisbewegingen binnen een gemeente in beeld te brengen. Ook vergunninghouders die op eigen kracht, dus zonder toewijzing door het COA, een woning vinden, blijven in de in dit onderzoek geanalyseerde bestanden buiten beeld.
- In de Stadsregio Amsterdam (SRA)<sup>1</sup> wordt op een andere wijze gewerkt dan in de overige gebieden. Hier treedt Amsterdam op als regievoerder en plaatst vergunninghouders óf binnen de gemeente zelf, óf in een van de andere regiogemeenten. Vanwege administratieve redenen is het echter niet mogelijk om de verhuisbewegingen binnen de Stadsregio Amsterdam, en dus ook Amsterdam, betrouwbaar in beeld te brengen. In het registratiesysteem van het COA wordt Amsterdam als gemeente van eerste uitstroom geregistreerd, terwijl in de praktijk iemand meteen kan zijn gehuisvest in een andere gemeente binnen de SRA. Die toewijzing aan een andere regiogemeente wordt dan geregistreerd als een verhuizing, terwijl het formeel om de eerste uitstroom gaat. Om deze reden is er in het kader van dit onderzoek voor gekozen om de uitkomsten voor de SRA te presenteren op regioniveau. Hierdoor is het echter niet mogelijk om verhuisbewegingen binnen de SRA in beeld te brengen.
- De meeste vergunninghouders wonen nog in dezelfde gemeente als de gemeente van eerste uitstroom. In ieder geval 11% van de vergunninghouders is in de afgelopen tijd verhuisd naar een andere gemeente. Van 5% van de vergunninghouders is onbekend of ze zijn verhuisd, omdat het oorspronkelijke of huidige verblijfsadres onbekend is.
- Van alle vergunninghouders die in 2011 een woning toegewezen hebben gekregen, is in de afgelopen 3,5 jaar gemiddeld zo'n 4% per jaar verhuisd naar een andere gemeente. Van de vergunninghouders die in 2012 uitstroonden is in de afgelopen 2,5 jaar gemiddeld zo'n 4,4% per jaar verhuisd. Van de vergunninghouders die in 2013 uitstroonden is in de afgelopen 1,5 jaar gemiddeld ongeveer 5,3% per jaar weer verhuisd. Er lijkt dus sprake van een relatieve toename in het aantal verhuizingen na de eerste uitstroom. Mogelijk hangt dit samen met de nieuwe werkwijze

---

<sup>1</sup> De Stadsregio Amsterdam bestaat uit de volgende gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Zeevang.

die per 1 oktober 2012 is ingevoerd. Omdat vergunninghouders geen eigen voorkeur voor de gemeente van eerste uitstroom meer kunnen aangeven, is het denkbaar dat vervolgens vaker op redelijk korte termijn weer wordt verhuisd. Ook is het denkbaar dat sprake is van enige vertekening in het beeld, omdat men waarschijnlijk vaker in het eerste jaar na de uitstroom verhuist als men niet tevreden is.

### **Migratiepatronen van vergunninghouders naar provincie en gemeente**

- Van de vergunninghouders die in 2011 tot en met 2013 zijn uitgestroomd naar een zelfstandige woning en vervolgens zijn door verhuisd naar een andere gemeente (dit betreft 11% van de uitgestroomde vergunninghouders) verhuizen naar verhouding veel mensen naar een gemeente in de provincie Zuid-Holland.
- Van de 2.752 vergunninghouders die zijn verhuisd naar een andere gemeente, zijn er relatief veel verhuisd naar Rotterdam (147 personen), de SRA (134) en Den Haag (126 personen). In vergelijking tot de taakstelling verhuizen vergunninghouders juist minder vaak door naar Utrecht (54 personen).
- In de gemeenten (Rotterdam, Den Haag, Utrecht) woont tussen 91% en 93% nog steeds in de gemeente. In de SRA ligt dit zelfs op 95%, alleen zijn hierbij niet de verhuisbewegingen binnen de SRA meegenomen. Feitelijk zal het aandeel iets lager liggen.
- Vergunninghouders in de provincies Noord-Holland (91%), Utrecht (91%), Flevoland (90%) en Zuid-Holland (89%) blijven relatief vaak in hun gemeente wonen. In Friesland (29%), Zeeland (30%) en Noord-Holland (21%) verhuizen vergunninghouders relatief vaak naar een andere gemeente.
- Van alle verhuisde vergunninghouders verhuist 52% naar een gemeente binnen dezelfde provincie, en ongeveer 48% naar een andere provincie.
  - Vergunninghouders in de provincies Drenthe, Flevoland, Groningen en Zeeland verhuizen relatief vaak naar een andere provincie. Veel vergunninghouders verhuizen naar Zuid-Holland. Het gaat met name om verhuizingen naar Rotterdam en Den Haag.
- Vergunninghouders uit Noord-Holland (61%), Overijssel (65%) en Zuid-Holland (68%) verhuizen relatief vaak binnen hun provincie.
  - In de provincie Noord-Holland is het niet goed mogelijk om een goed beeld te vormen van de verhuisbewegingen tussen gemeenten vanwege het ontbreken van gegevens binnen de SRA.
  - In de provincie Overijssel valt op dat veel vergunninghouders doorverhuizen naar de gemeente Almelo en in iets mindere mate naar Enschede en Hengelo.
  - Binnen de provincie Zuid-Holland vinden relatief veel verhuisbewegingen plaats naar Rotterdam en Den Haag.

### **Verbanden tussen verhuisgedrag en land van herkomst en huishoudenstype**

- Er lijkt geen sprake te zijn van grootschalige clustering van vergunninghouders naar herkomst. Er zijn echter geen gegevens bekend over de onderliggende verhuismotieven van mensen. Het is dus niet bekend of mensen verhuizen om dichterbij familie/vrienden te wonen, of vanwege bijvoorbeeld werkgelegenheid of scholing.
- Er zijn geen grote verschillen in verhuisgedrag naar land van herkomst. De meeste mensen blijven in hun oorspronkelijke gemeente wonen. Hoewel het om lage aantallen gaat, valt op dat:
  - vergunninghouders uit Irak relatief vaak verhuizen naar de gemeente Almelo; hier zijn ook relatief veel mensen uit Irak bij de eerste uitstroom gehuisvest;
  - vergunninghouders uit Afghanistan vaak naar de gemeente Rotterdam verhuizen;
  - vergunninghouders uit Iran vaak naar de gemeente Rotterdam verhuizen;

- vergunninghouders uit Syrië vaak naar een gemeente in de provincie Overijssel en in het bijzonder naar Enschede verhuizen; ook in Enschede zijn relatief veel Syriërs uitgestroomd vanuit een opvanglocatie naar een zelfstandige woonruimte.
- De 24.611 personen vormen in totaal 14.129 huishoudens (waaronder alleenstaande huishoudens) die zijn gehuisvest in de periode 2011 tot en met 2013. Hiervan is ruim twee derde een éénpersoonshuishouden en ongeveer een kwart een gezin met kinderen.
- Eén- en tweepersoonshuishoudens zijn in de afgelopen periode vaker verhuisd dan gezinnen. Van alle gezinnen is 10% in de afgelopen periode verhuisd, bij eenpersoonshuishoudens ligt dit op circa 14% en bij tweepersoonshuishoudens op 13%.

# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie is verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers in de opvangcentra van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), voor het inzichtelijk maken van de aantallen te huisvesten vergunninghouders en voor de berekening van de taakstelling van de gemeenten. De Minister voor Wonen en Rijksdienst is verantwoordelijk voor de uit de Huisvestingswet voortvloeiende verplichting voor gemeenten om te zorgen voor de huisvesting van vergunninghouders overeenkomstig de voor elke gemeente geldende taakstelling. Deze taakstelling wordt momenteel bepaald naar rato van het inwonertal van gemeenten; grote gemeenten hebben een hogere taakstelling dan kleinere gemeenten. Het COA koppelt op basis van hun profiel (naar gezinssamenstelling, land van herkomst, taal, opleidingsniveau, werkervaring etc.) vergunninghouders aan een gemeente. De gemeente moet vervolgens zorgen voor passende huisvesting.

Veel gemeenten geven echter aan dat zij niet volledig aan hun taakstelling kunnen voldoen en er is sprake van oplopende achterstanden bij de huisvesting van vergunninghouders in een aantal gemeenten. De toegenomen instroom van asielzoekers, vooral uit Syriërs, vergroot de problematiek. Samen met het COA, het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg is het Ministerie van BZK op zoek naar oplossingen.

Om een effectief plaatsingsbeleid te kunnen uitvoeren, is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de mate waarin vergunninghouders na de eerste plaatsing verder verhuizen.

## 1.2 Vraagstelling

### Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

Hoeveel vergunninghouders die door de gemeente conform de taakstelling zijn gehuisvest in de periode 2011 tot en met 2013 verhuizen op termijn door naar een andere gemeente?

In het verlengde van deze centrale vraagstelling wordt een antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Op welke termijn verhuizen vergunninghouders door naar een andere gemeente?
- Zijn er verschillen / ontwikkelingen waarneembaar tussen de jaren die beschikbaar zijn? (2011 tot en met 2013)
- Vanuit welke gemeenten en regio's wordt meer of juist minder verhuisd?
- Naar welke gemeenten en regio's wordt meer of juist minder verhuisd?
- Hoeveel vergunninghouders zijn met onbekende bestemming vertrokken?
- Wat zijn de verbanden tussen verhuisgedrag en afkomst (vindt door doorverhuizen clustering plaats van mensen met hetzelfde land van herkomst of dezelfde etnische achtergrond en in welke gemeenten / regio's)?
- Wat is het verhuisgedrag naar huishoudensamenstelling (verhuist men bijvoorbeeld in gezinsverband)?



### Analyse op basis van beschikbare data

De analyses zijn uitgevoerd op basis van databestanden van het COA. In deze databestanden zijn onder andere gegevens bijgehouden over de eerste uitstroom van vergunninghouders, leeftijd, huishoudenskenmerken en land van herkomst. Met de eerste uitstroom wordt de gemeente bedoeld waaraan de vergunninghouder is gekoppeld en waar de betreffende gemeente zorgt voor passende huisvesting. Om te kunnen bepalen of er verhuizingen tussen gemeenten hebben plaatsgevonden is aan deze databestanden, op basis van de GBA-administratie, het huidige woonadres gekoppeld. Op deze manier is inzichtelijk of er verhuizingen tussen gemeenten hebben plaatsgevonden. Eventuele verhuizingen binnen de gemeente zijn in dit onderzoek niet meegenomen omdat deze op basis van de beschikbare data niet zichtbaar konden worden gemaakt. Hiervoor zou een nadere koppeling van de bestanden van de COA aan de GBA-V noodzakelijk zijn geweest. Om dezelfde reden is het niet mogelijk inzicht te geven in de mate waarin gezinsherenigingen plaatsvinden. Het betreft immers vaak inschrijvingen in dezelfde gemeente als het gezinshoofd dat zich als eerste heeft gevestigd. Door de genoemde beperking in de data is het ook niet mogelijk geweest de termijnen waarbinnen individuele vergunninghouders verhuizen na de eerste uitstroom in beeld te brengen. Wel is het mogelijk hiervan een goed beeld te geven op basis van de verhuizingen van cohorten vergunninghouders. Van vergunninghouders die er in slagen zelf huisvesting te vinden ten slotte, wordt de gemeente die het betreft niet geregistreerd. Deze mensen komen daarom niet terug in de in deze rapportage gepresenteerde uitkomsten.

In de Stadsregio Amsterdam (SRA)<sup>2</sup> wordt op een andere wijze gewerkt dan in de overige gebieden. Hier treedt Amsterdam op als regiovoerder en plaatst vergunninghouders óf binnen de gemeente zelf, óf in een van de andere regiogemeenten. Vanwege administratieve redenen is het echter niet mogelijk om de verhuisbewegingen binnen de Stadsregio Amsterdam, en dus ook Amsterdam, betrouwbaar in beeld te brengen. In het registratiesysteem van het COA wordt Amsterdam als gemeente van eerste uitstroom geregistreerd, terwijl in de praktijk iemand meteen kan zijn gehuisvest in een andere gemeente binnen de SRA. Die toewijzing aan een andere regiogemeente wordt dan geregistreerd als een verhuizing, terwijl het formeel om de eerste uitstroom gaat. Om deze reden is er in het kader van dit onderzoek voor gekozen om de uitkomsten voor de SRA te presenteren op regioniveau. Hierdoor is het echter niet mogelijk om verhuisbewegingen binnen de SRA in beeld te brengen.

In de uitgevoerde analyses wordt uitgegaan van vergunninghouders met een vergunning op basis van de asielwetgeving. Zij hebben een van de volgende verblijfsstatussen:

- Vergunning bepaalde tijd asiel
- Vergunning bepaalde tijd regulier
- Vergunning speciale regeling 2007
- Vergunning onbepaalde tijd

## 1.3 Leeswijzer

- In hoofdstuk 2 wordt in beeld gebracht hoe in de periode 2011 – 2013 de eerste huisvesting van vergunninghouders verliep.

---

<sup>2</sup> De Stadsregio Amsterdam bestaat uit de volgende gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad, Zeevang.

- Hoofdstuk 3 handelt over de verhuizingen die daarna plaatsvonden. Welk deel van de vergunninghouders is na de eerste uitstroom al weer verhuisd en welke patronen zijn daarbij zichtbaar in de gebieden waarop men zich richt.
- Hoofdstuk 4 ten slotte, zoomt verder in de vergunninghouders zelf. Welke verhuispatronen zijn zichtbaar naar land van herkomst en huishoudenssamenstelling.

Voorin de rapportage is een uitgebreide samenvatting opgenomen.

## 2 Huisvesting vergunninghouders

In dit hoofdstuk wordt eerst de omvang van het aantal gehuisveste vergunninghouders in de periode 2011 tot en met 2013 beschreven. Hierbij wordt eerst ingegaan op het aantal gehuisveste vergunninghouders per provincie, en vervolgens op de tien gemeenten die de meeste vergunninghouders hebben gehuisvest.

### 2.1 Hoe werkt de procedure van uitstroom?

Asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen, verhuizen vanuit een opvangcentrum naar een eigen woonruimte. Gemeenten hebben de taak om deze vergunninghouders te huisvesten. Ieder halfjaar krijgen gemeenten een taakstelling opgelegd door het Rijk over het aantal te huisvesten vergunninghouders. Deze is gebaseerd op een prognose die is afgeleid van het aantal asielzoekers dat nog in de centrale opvang verblijft en het aantal asielzoekers dat naar verwachting in het komende halfjaar een verblijfsvergunning zal worden verleend, plus de na-reizigers. Deze halfjaarlijkse taakstelling wordt naar inwonertal over de gemeenten verdeeld. Op basis van deze afspraken koppelt het COA vergunninghouders aan gemeenten. Deze verhuizing vanuit een opvangcentrum naar een zelfstandige woonruimte in een gemeente wordt ook wel de eerste uitstroom genoemd. Vergunninghouders hebben overigens de mogelijkheid om zelfstandig hun woonruimte te organiseren.

De hierboven beschreven werkwijze wordt gehanteerd sinds 1 oktober 2012. Daarvóór werden door de gemeenten op basis van hun taakstelling woningen aangeboden aan het COA en wees het COA vervolgens toe, rekening houdend met de voorkeuren van vergunninghouders. Vergunninghouders konden via een soort aanbodsysteem op een website hun voorkeur voor gemeenten aangeven. Dit leidde tot een onevenwichtige verdeling van de toewijzingen over de gemeenten. Daarbij was het proces administratief moeilijk te registreren. De nieuwe manier van werken heeft er toe geleid dat veel minder vergunninghouders zelf een woning vinden.

### 2.2 Aantal gehuisveste vergunninghouders per provincie

In de onderstaande tabel is per provincie aangegeven hoeveel huisvestinghouders vanuit een opvangcentrum zijn uitgestroomd naar een zelfstandige woonruimte in een gemeente (eerste uitstroom). Bij een aantal vergunninghouders is onbekend in welke gemeente ze zijn uitgestroomd.

Tabel 2.1: Provincie van eerste uitstroom 2011 t/m 2013 (personen)

	Provincie eerste uitstroom		Verdeling totale bevolking
	Aantal	%	
Drenthe	946	4%	3%
Flevoland	567	2%	2%
Friesland	1.117	5%	4%
Gelderland	2.652	11%	12%
Groningen	1.020	4%	3%
Limburg	1.612	7%	7%
Noord-Brabant	3.237	13%	15%
Noord-Holland	3.383	14%	16%
Overijssel	1.847	8%	7%
Utrecht	1.879	8%	7%
Zeeland	497	2%	2%
Zuid-Holland	5.104	21%	21%
<i>Onbekend<sup>1)</sup></i>	750	3%	0%
<b>Totaal</b>	<b>24.611</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

1) Dit betreft mogelijk vergunninghouders die er zelf in slagen huisvesting te verzorgen, al dan niet in Nederland en al dan niet in de aangewezen gemeente.

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- In de periode 2011 tot en met 2013 zijn er in totaal 24.611 vergunninghouders uitgestroomd uit een opvangcentrum. In de provincie Zuid-Holland is het grootste aantal vergunninghouders gehuisvest, namelijk ruim 5.100 personen. Andere provincies waar veel vergunninghouders zijn gehuisvest zijn Noord-Holland (3.532), Noord-Limburg (3.244) en Gelderland (2.652).
- In totaal zijn er 750 vergunninghouders waar niet van bekend is in welke gemeente ze zijn gaan wonen, nadat ze zijn verhuisd uit een opvanglocatie.
- De toewijzing van vergunninghouders aan gemeenten in de verschillende provincies volgt grotendeels de verdeling van de totale Nederlandse bevolking over de provincies.

## 2.3 Top tien gemeenten die meeste vergunninghouders huisvesten

In de onderstaande tabel zijn de tien gemeenten opgenomen die in de periode 2011 tot en met 2013 in absolute zin de meeste vergunninghouders hebben gehuisvest. De Stadsregio Amsterdam (SRA) wordt in deze rapportage, zoals in de inleiding uitgelegd, als één gebied behandeld.

Tabel 2.2: Gemeente van eerste uitstroom in periode 2011 t/m 2013 (personen)

Gemeente	2011		2012		2013		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
SRA	729	43%	413	25%	529	32%	1.671	100%
Rotterdam	346	41%	217	25%	295	34%	858	100%
Den Haag	248	40%	227	36%	153	24%	628	100%
Utrecht	239	49%	136	28%	112	23%	487	100%
Nijmegen	126	42%	59	19%	118	39%	303	100%
Enschede	33	11%	83	27%	186	62%	302	100%
Groningen	78	26%	102	34%	120	40%	300	100%
Almelo	97	33%	90	30%	111	37%	298	100%
Eindhoven	154	53%	53	18%	86	29%	293	100%
Almere	117	42%	78	28%	85	30%	280	100%
Nederland	9.876	40%	6.106	25%	8.629	35%	24.611	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Het aantal vergunninghouders dat vanuit een opvanglocatie uitstroomt naar een gemeente schommelde de afgelopen jaren sterk. In 2011 zijn er relatief veel mensen gehuisvest (9.876), in 2012 daalde dit naar 6.106 om in 2013 weer te stijgen naar 8.629 personen.
- De SRA en de drie grote gemeenten hebben de hoogste taakstelling en hebben in de afgelopen jaren ook de meeste vergunninghouders gehuisvest.

Tabel 2.3: Gemeente van eerste uitstroom 2011 t/m 2013 (personen)

	Gemeente eerste uitstroom		Verdeling totale bevolking
	Aantal	%	
SRA	1.671	6,8%	8,7%
Rotterdam	858	3,5%	3,7%
Den Haag	628	2,6%	3,0%
Utrecht	487	2,0%	1,9%
Nijmegen	303	1,2%	1,0%
Enschede	302	1,2%	0,9%
Groningen	300	1,2%	1,2%
Almelo	298	1,2%	0,4%
Eindhoven	293	1,2%	1,3%
Almere	280	1,1%	1,2%
Nederland	24.611	100%	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Voor de meeste gemeenten in de top tien geldt dat het aandeel opgenomen vergunninghouders goed in lijn ligt met het inwonertal.
- Opvallend is dat een relatief kleine stad als Almelo naar verhouding veel vergunninghouders heeft gehuisvest.
- Buiten de top tien geldt voor de steden Breda en Tilburg dat zij naar verhouding juist weinig vergunninghouders hebben gehuisvest. Bij Breda was in de jaren 2011, 2012 en 2013 redelijk structureel sprake van het niet halen van de taakstelling. Bij Tilburg speelde dit vooral in 2013. In 2012 werd in Tilburg de taakstelling ruimschoots gehaald.

### 3 Verhuisbewegingen vergunninghouders

Dit hoofdstuk handelt over de groep mensen die in de periode 2011 tot en met 2013 zijn gehuisvest, maar vervolgens (in de periode 2011 tot en met juli 2014) weer zijn verhuisd. De migratiepatronen staan daarbij centraal. Wordt er verhuisd binnen de provincie van de eerste uitstroom, of is er een concentratie op bepaalde delen van het land? Is er sprake van een clustering in steden? Zijn er bepaalde steden die een grote aantrekkingskracht hebben op vergunninghouders?

#### 3.1 Totaal aantal verhuisde vergunninghouders

Van alle vergunninghouders is een koppeling gelegd tussen de gemeente van uitstroom en het huidige woonadres op basis van de GBA-administratie. Op deze manier ontstaat inzicht in het aantal vergunninghouders dat in de afgelopen periode is verhuisd naar een andere gemeente. Omdat vaak alleen de gemeente van eerste uitstroom bekend is, en niet een volledig adres, is het niet mogelijk om verhuisbewegingen binnen een gemeente in beeld te brengen.

In de onderstaande tabel is het aantal vergunninghouders weergegeven dat na hun eerste uitstroom is verhuisd naar een andere gemeente. Deze mensen zijn verhuisd in de periode 2011 tot en met juli 2014.

Tabel 3.1: Aantal verhuisde vergunninghouders die in periode 2011 t/m 2013 zijn uitgestroomd (personen)

Jaar uitstroom	Niet verhuisd naar andere gemeente		Verhuisd naar andere gemeente		Onbekend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%		
2011	7.987	81%	1.355	14%	534	5%	9.876	100%
2012	5.087	83%	677	11%	342	6%	6.106	100%
2013	7.668	89%	720	8%	241	3%	8.629	100%
Totaal	20.742	84%	2.752	11%	1.117	5%	24.611	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- De meeste vergunninghouders die zijn gehuisvest in de periode 2011 tot en met 2013, wonen nog steeds in de gemeente waar ze na uitstroom uit een opvangcentrum zijn gehuisvest. Dit betreft 84% van de vergunninghouders. Van de totale groep vergunninghouders is in elk geval 11% in de afgelopen 3,5 jaar verhuisd naar een andere gemeente. Bij 5% van de vergunninghouders is onbekend of ze in de periode na eerste uitstroom zijn verhuisd naar een andere gemeente. Dit komt omdat niet bekend is in welke gemeente ze zijn gehuisvest bij eerste uitstroom of omdat hun huidige verblijfsadres niet bekend is. Het aandeel vergunninghouders waarvan het verblijfsadres niet bekend is neemt af. Mogelijk komt dit door een verbetering in de registratie, heeft het te maken met de aanpassing van het systeem per 1 oktober 2012 (zie tekst 'hoe werkt de procedure van uitstroom?' in paragraaf 2.1) en geeft de nieuwe werkwijze minder gelegenheid tot zelf zoeken.
- Van alle vergunninghouders die in 2011 een woning toegewezen hebben gekregen, is in de afgelopen 3,5 jaar minimaal 14% verhuisd naar een andere gemeente. Dit betekent dat op jaarbasis gemiddeld zo'n 4% is verhuisd naar een andere gemeente. Van de vergunninghouders die in 2012 uitstroomden, is in de afgelopen 2,5 jaar gemiddeld zo'n 4,4% per jaar verhuisd. Van de vergunninghouders die in 2013 uitstroomden is in de afgelopen 1,5 jaar gemiddeld ongeveer 5,3% per jaar weer verhuisd. Er lijkt dus sprake van een relatieve toename in het aantal verhuizingen na de eerste



uitstroom. Mogelijk hangt dit samen met de nieuwe werkwijze die per 1 oktober 2012 is ingevoerd. Omdat vergunninghouders geen eigen voorkeur voor de gemeente van eerste uitstroom meer kunnen aangeven, is het denkbaar dat vervolgens vaker op redelijk korte termijn weer wordt verhuisd. Ook is het denkbaar dat sprake is van enige vertekening in het beeld, omdat men waarschijnlijk vaker in het eerste jaar na de uitstroom verhuist als men niet tevreden is.

- Een goede vergelijking tussen de mate waarin vergunninghouders verhuizen ten opzichte van de verhuizingen van 'reguliere' huishoudens in de sociale huursector is niet te maken, omdat op basis van de beschikbare gegevens inzicht ontbreekt in het aantal verhuizingen binnen de gemeente van eerste uitstroom.

## 3.2 Verhuizingen per provincie

In de onderstaande tabel is per provincie aangegeven hoeveel vergunninghouders nog steeds wonen in hun oorspronkelijke gemeente van toewijzing, welk deel is verhuisd naar een andere gemeente en hoe groot de groep is waar gegevens van ontbreken.

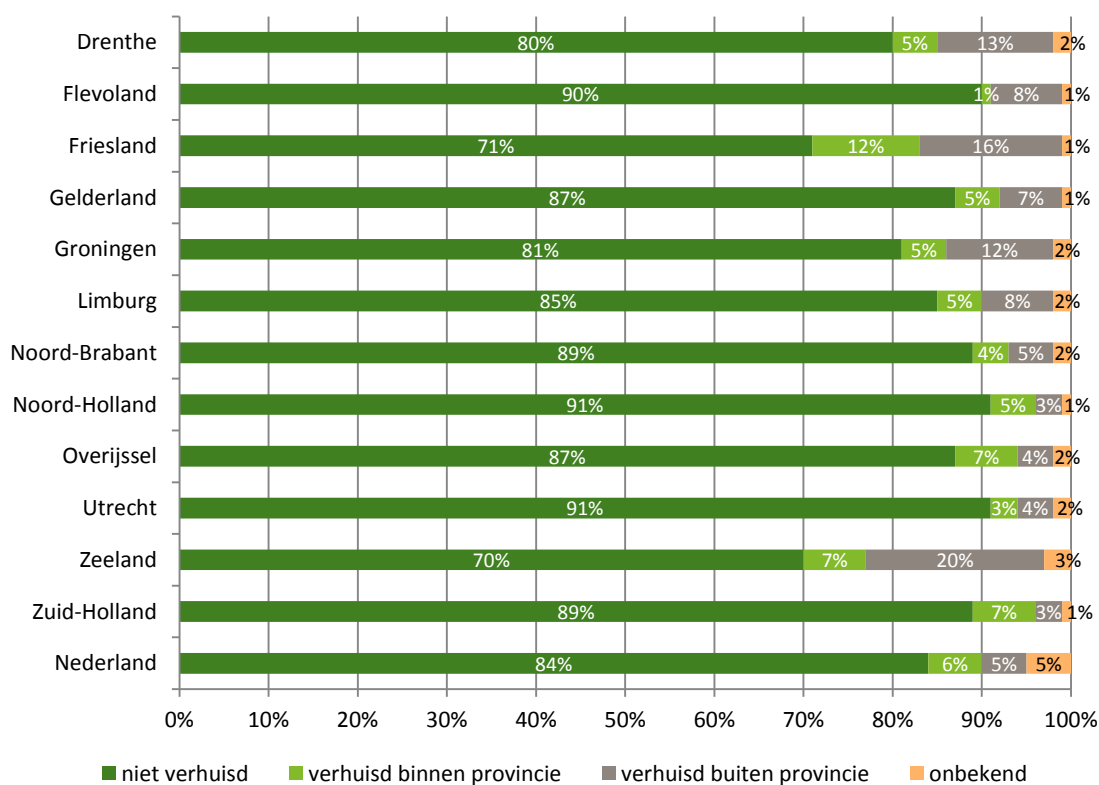
Tabel 3.2: Provincie eerste uitstroom 2011 t/m 2013 en aantal verhuizingen (personen)

	Niet verhuisd naar andere gemeente		Verhuisd naar andere gemeente		Onbekend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Drenthe	755	80%	176	18%	15	2%	946	100%
Flevoland	512	90%	48	9%	7	1%	567	100%
Friesland	787	71%	316	28%	14	1%	1.117	100%
Gelderland	2.301	87%	319	12%	32	1%	2.652	100%
Groningen	833	81%	171	17%	16	2%	1.020	100%
Limburg	1.367	85%	209	13%	36	2%	1.612	100%
Noord-Brabant	2.881	89%	291	9%	65	2%	3.237	100%
Noord-Holland	3.082	91%	271	8%	30	1%	3.383	100%
Overijssel	1.610	87%	203	11%	34	2%	1.847	100%
Utrecht	1.715	91%	132	7%	32	2%	1.879	100%
Zeeland	351	70%	133	27%	13	3%	497	100%
Zuid-Holland	4.548	89%	483	10%	73	1%	5.104	100%
Onbekend	0	0%	0	0%	750	100%	750	100%
Nederland	20.742	84%	2.752	11%	1.117	5%	24.611	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Vergunninghouders die bij eerste uitstroom in de provincies Utrecht (91%), Flevoland (90%), Zuid-Holland (89%) en Noord-Brabant (89%) zijn gehuisvest blijven relatief vaak in hun gemeente wonen.
- Ook in Noord-Holland lijkt het erop dat relatief veel vergunninghouders in de gemeenten zijn blijven wonen waar ze zijn gehuisvest. Hierbij moet er echter wel rekening mee gehouden worden dat binnen de SRA geen verhuisbewegingen in beeld gebracht kunnen worden vanwege het ontbreken van die informatie.
- In Friesland en Zeeland verhuizen vergunninghouders juist relatief vaak naar een andere gemeente.

Figuur 3.1: Provincie eerste uitstroom 2011 t/m 2013 en verhuizing naar richting (personen)



Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Vergunninghouders die zijn gehuisvest in Friesland (12%) verhuizen relatief vaak door naar een andere gemeente binnen de provincie. In Friesland heeft vooral de gemeente Friese Meren een sterke aantrekkingskracht.
- Vanuit Zeeland (20%), Friesland (16%), Drenthe (13%) en Groningen (12%) verhuizen relatief veel mensen naar een andere provincie. De volgende paragraaf gaat verder in op de richting van vertrek.

### Verhuisbewegingen binnen en tussen provincies

In de onderstaande tabel zijn de bewegingen binnen en tussen provincies weergegeven van mensen die zijn verhuisd naar een andere gemeente. Gemiddeld verhuist circa 52% van de verhuisde vergunninghouders binnen de provincie, en ongeveer 48% vertrekt naar een gemeente in een andere provincie.

Tabel 3.3: Verhuisbewegingen binnen en tussen provincies van uitstroom 2011 t/m 2013 (personen)

		Provincie waarnaar is verhuisd												Totaal
		Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	
Provincie eerste uitstroom	Drenthe	29%	1%	1%	6%	8%	3%	5%	10%	5%	6%	0%	26%	100%
	Flevoland	2%	17%	2%	4%	0%	4%	2%	10%	35%	4%	0%	19%	100%
	Friesland	2%	1%	43%	3%	8%	1%	5%	9%	3%	4%	1%	20%	100%
	Gelderland	1%	3%	2%	42%	1%	3%	5%	9%	11%	9%	0%	13%	100%
	Groningen	5%	3%	8%	6%	32%	3%	4%	9%	8%	4%	0%	19%	100%
	Limburg	0%	1%	1%	8%	0%	39%	11%	5%	5%	10%	1%	18%	100%
	Noord-Brabant	1%	1%	0%	6%	1%	7%	47%	12%	4%	3%	0%	18%	100%
	Noord-Holland	0%	3%	0%	3%	0%	0%	10%	61%	3%	6%	1%	11%	100%
	Overijssel	1%	4%	1%	7%	0%	0%	4%	5%	65%	2%	0%	9%	100%
	Utrecht	0%	2%	1%	8%	2%	5%	6%	17%	2%	40%	2%	15%	100%
	Zeeland	1%	2%	0%	2%	1%	4%	15%	8%	2%	8%	27%	32%	100%
	Zuid-Holland	0%	3%	1%	4%	1%	4%	3%	7%	2%	6%	0%	68%	100%
	Nederland	3%	3%	6%	9%	4%	6%	10%	14%	10%	7%	2%	26%	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Van de vergunninghouders die in 2011 tot en met 2013 zijn uitgestroomd naar een zelfstandige woning en vervolgens zijn door verhuisd naar een andere gemeente (dit betreft 11% van de uitgestroomde vergunninghouders) verhuizen naar verhouding veel mensen naar een gemeente in de provincie Zuid-Holland.
- Vergunninghouders die bij eerste uitstroom een woning is toegewezen in de provincies Drenthe, Flevoland, Zeeland en Groningen zijn relatief vaak verhuisd naar een andere provincie. Van de verhuisde vergunninghouders in Drenthe bleef 29% in die provincie wonen en verhuisde dus 71% naar een andere provincie. Van de verhuizers in Flevoland, Zeeland en Groningen verhuisde 83% respectievelijk 73% en 68% naar een andere provincie.
- Met uitzondering van de provincies Noord-Holland en Overijssel valt op dat relatief veel vergunninghouders verhuizen naar de provincie Zuid-Holland. Het gaat hierbij vooral om verhuizingen naar de gemeenten Rotterdam en Den Haag.
- Vergunninghouders uit Overijssel (65%), Zuid-Holland (68%) en Noord-Holland (61%) verhuizen relatief vaak binnen hun provincie.
  - In de provincie Overijssel valt op dat veel vergunninghouders doorverhuizen naar de gemeente Almelo en in iets mindere mate naar Enschede en Hengelo.
  - Binnen de provincie Zuid-Holland vinden relatief veel verhuisbewegingen plaats naar Rotterdam, Dordrecht en Den Haag.
  - In de provincie Noord-Holland is het niet mogelijk om een goed beeld te vormen van de verhuisbewegingen tussen gemeente omdat de gegevens binnen de SRA niet beschikbaar zijn.

### 3.3 Verhuizingen per gemeente

In deze paragraaf worden de verhuisbewegingen per gemeente verder uitgewerkt. Hierbij ligt de focus op de tien Nederlandse gemeenten die in de periode 2011 tot en met 2013 de meeste vergunninghouders hebben gehuisvest en de tien gemeenten waar de meeste vergunninghouders naartoe zijn verhuisd.

Tabel 3.4: Top 10 gemeenten eerste uitstroom 2011 t/m 2013 en aantal verhuizingen

	Niet verhuisd naar andere gemeente		Verhuisd naar andere gemeente		Onbekend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
SRA	1.594	95%	67	4%	10	1%	1.671	100%
Rotterdam	801	93%	50	6%	7	1%	858	100%
Den Haag	574	91%	42	7%	12	2%	628	100%
Utrecht	451	92%	22	5%	14	3%	487	100%
Nijmegen	277	92%	22	7%	4	1%	303	100%
Enschede	275	91%	23	8%	4	1%	302	100%
Groningen	286	95%	11	4%	3	1%	300	100%
Almelo	284	95%	8	3%	6	2%	298	100%
Eindhoven	269	91%	22	8%	2	1%	293	100%
Almere	268	96%	11	4%	1	0%	280	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- In de meeste gemeenten woont het overgrote deel van de vergunninghouders nog steeds in dezelfde gemeente waar ze naar zijn uitgestroomd. Hierbij zijn geen grote verschillen tussen de gemeenten.
- In de SRA zijn relatief weinig vergunninghouders verhuisd naar een andere gemeente. Feitelijk zal dit aantal iets hoger liggen, aangezien verhuizingen tussen gemeenten binnen de SRA niet in beeld zijn te brengen.

### Gemeenten met sterke aantrekkingskracht op vergunninghouders

In de onderstaande tabel zijn de tien gemeenten weergegeven waar in de afgelopen jaren de meeste vergunninghouders naar toe zijn verhuisd. Daar is het aantal vertrekkers tegenover gezet.

Tabel 3.5: Tien gemeente met meeste vestigers

Gevestigd in	Gevestigd in gemeente	Vertrokken uit gemeente	Saldo
Rotterdam	147	50	97
SRA	134	67	67
Den Haag	126	42	84
Almelo	90	8	82
Dordrecht	75	33	42
Utrecht	62	22	40
De Friese Meren	54	13	41
Groningen	53	11	42
Eindhoven	45	22	23
Enschede	43	23	20
<i>Overige gemeenten</i>	<i>1.923</i>	<i>2.461</i>	<i>-538</i>
Nederland	2.752	2.752	0

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Van de 2.752 vergunninghouders die zijn verhuisd, zijn er relatief veel verhuisd naar de gemeenten Rotterdam (147), SRA (134) en Den Haag (126). In vergelijking tot het aantal gehuisveste vergunninghouders vertrekken relatief weinig vergunninghouders naar de SRA (134) of Utrecht (54). Het ligt voor de hand dat dit samenhangt met de druk op de woningmarkt en is het in beide gemeenten lastig om (betaalbare) woonruimte te vinden.

## 4 Wie verhuizen er?

Dit hoofdstuk zoomt verder in op de achtergronden van de mensen die verhuizen. De focus ligt hierbij op het land van herkomst en op de huishoudenssamenstelling van de vergunninghouders die zijn verhuisd.

### 4.1 Verhuisbewegingen naar land van herkomst

Om na te gaan of land van herkomst leidt tot een clustering van verhuisbewegingen, zijn de verhuispatronen van grootste groepen vergunninghouders naar afkomst geanalyseerd.

Tabel 4.1: Aantal verhuisbewegingen naar land van herkomst (personen)

	Niet verhuisd naar andere gemeente		Verhuisd naar andere gemeente		Onbekend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Somalie	6.098	85%	771	11%	301	4%	7.170	100%
Irak	3.183	82%	494	13%	181	5%	3.858	100%
Afghanistan	2.564	84%	341	11%	139	5%	3.044	100%
Iran	1.736	84%	266	13%	69	3%	2.071	100%
Syrie	1.448	88%	163	10%	39	2%	1.650	100%
Eritrea	1.000	86%	121	11%	30	3%	1.151	100%
China	440	80%	78	14%	36	6%	554	100%
Guinee	322	84%	36	9%	25	7%	383	100%
Sri Lanka	310	83%	56	15%	8	2%	374	100%
Soedan	278	87%	35	11%	8	2%	321	100%
Armenie	225	83%	23	9%	21	8%	269	100%
Kongo	216	84%	36	14%	6	2%	258	100%
Myanmar	221	92%	10	4%	9	4%	240	100%
Ethiopie	210	92%	8	4%	9	4%	227	100%
Sierra Leone	181	86%	14	7%	14	7%	209	100%
<i>Overige landen</i>	<i>2.310</i>	<i>81%</i>	<i>300</i>	<i>11%</i>	<i>222</i>	<i>8%</i>	<i>2.831</i>	<i>100%</i>
<b>Totaal</b>	<b>20.742</b>	<b>84%</b>	<b>2.752</b>	<b>11%</b>	<b>1.117</b>	<b>5%</b>	<b>24.611</b>	<b>100%</b>

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Veruit de meeste vergunninghouders die in de periode 2011 tot en met 2013 zijn gehuisvest, zijn afkomstig uit Somalië. Op de tweede en derde plaats staan vergunninghouders met Irak en Afghanistan als land van herkomst.
- Er zijn geen grote verschillen waarneembaar in verhuisgedrag van vergunninghouders naar land van herkomst. Mensen uit Sri Lanka (15%), China (14%) en Congo (14%) verhuizen naar verhouding iets vaker naar een andere gemeente. Overigens gaat het bij mensen uit Sri Lanka en Congo slechts om kleine aantallen.

#### Verhuisrichting naar herkomst

In de onderstaande tabel is voor vergunninghouders uit Somalië, Irak, Afghanistan, Iran en Syrië in beeld gebracht wat de vijf belangrijkste vestigingsgemeenten zijn. Om na te gaan of er sprake is van clustering is ook weergegeven hoeveel mensen zijn uitgestroomd naar de betreffende gemeente.

Tabel 4.2: Verhuisbewegingen vergunninghouders naar de belangrijkste landen van herkomst

Land herkomst		Aantal eerste uitstroom		Aantal verhuisd naar	
		Aantal	%	Aantal	%
Somalië	Rotterdam	382	5%	34	4%
	Dordrecht	111	2%	30	4%
	'Den Haag	221	3%	28	4%
	SRA	305	4%	27	4%
	Zwijndrecht	25	0%	23	3%
	Overig	6.126	85%	629	82%
	Totaal	7.170	100%	771	100%
Irak	Almelo	242	6%	63	13%
	'Den Haag	61	2%	29	6%
	Rotterdam	91	2%	21	4%
	SRA	166	4%	14	3%
	Doetinchem	18	0%	14	3%
	Overig	3.280	85%	353	71%
	Totaal	3.858	100%	494	100%
Afghanistan	Rotterdam	61	2%	33	10%
	Beverwijk	6	0%	13	4%
	SRA	174	6%	13	4%
	Zoetermeer	43	1%	11	3%
	Venlo	8	0%	10	3%
	Overig	2.752	90%	261	77%
	Totaal	3.044	100%	341	100%
Iran	Rotterdam	61	3%	24	9%
	SRA	200	10%	15	6%
	Groningen	17	1%	10	4%
	Utrecht	47	2%	8	3%
	Zoetermeer	33	2%	8	3%
	Overig	1.713	83%	201	76%
	Totaal	2.071	100%	266	100%
Syrië	Enschede	144	9%	23	14%
	Hengelo	44	3%	15	9%
	Almelo	50	3%	10	6%
	Losser	13	1%	9	6%
	Rijssen-Holten	14	1%	8	5%
	Overig	1.385	84%	98	60%
	Totaal	1.650	100%	163	100%

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Op basis van de huidige gegevens zijn de achterliggende verhuismotieven van vergunninghouders niet te verklaren. Het is dus onbekend of deze samenhangen met persoonlijke motieven (bijvoorbeeld dichterbij bij familie, vrienden of etnische gemeenschap willen wonen) of dat deze te maken hebben met bijvoorbeeld werkgelegenheid, scholing en / of huisvesting. Toch lijkt het erop dat er geen sterke grootschalige clustering is van bepaalde landen van herkomst in bepaalde gemeenten. Uiteraard is het goed mogelijk dat mensen elkaar, in beperkte mate, opzoeken.
- Met uitzondering van vergunninghouders uit Syrië valt op dat veel huishoudens naar Rotterdam, de SRA en Den Haag verhuizen.
- Bij vergunninghouders uit Somalië is geen duidelijk patroon in migratie te herkennen.
- Vergunninghouders uit Irak vestigen zich relatief vaak in de gemeente Almelo. Dit hangt er waarschijnlijk mee samen dat relatief veel Irakezen al bij de eerste uitstroom in Almelo worden gehuisvest. Deze populatie lijkt meer landgenoten aan te trekken.

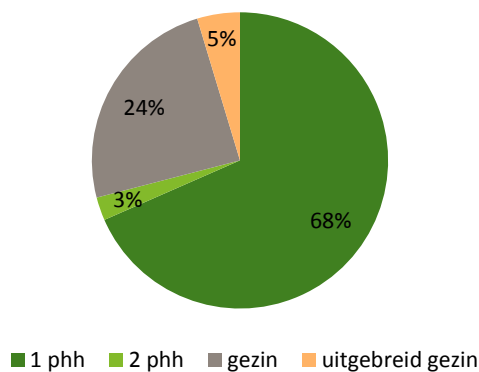


- Rotterdam springt er als vestigingsgemeente uit voor mensen uit Afghanistan, hetzelfde geldt voor Iraniërs.
- De meeste vergunninghouders uit Syrië vestigen zich in een gemeente in de provincie Overijssel. Hierbij trekt Enschede in verhouding de meeste mensen uit Syrië aan. In Enschede zijn ook relatief veel Syriërs uitgestroomd naar een zelfstandige woning. Ook hier lijkt sprake van enige kleinschalige clustering.

## 4.2 Verhuisbewegingen naar samenstelling huishouden

Op basis van het aantal personen dat op een adres wordt gehuisvest en de gezinsrelatie is het mogelijk om na te gaan in welke huishoudensamenstelling men verhuist. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in een éénpersoonshuishouden, een tweepersoonshuishouden, een gezin en een 'uitgebreid' gezin (extended family). Een gezin kan bestaan uit een vader en / of moeder met kind(eren). Een familie is getypeerd als 'uitgebreid' gezin als er ook opa's, oma's, broers, zussen, neven en nichten tot de familie horen.

Figuur 4.1: Samenstelling vergunninghouders naar huishouden 2011 t/m 2013 (huishoudens)



Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- De 24.611 vergunninghouders vormen in totaal 14.129 huishoudens die in de periode 2011 tot en met 2013 zijn gehuisvest. Ruim twee derde hiervan is een éénpersoonshuishouden en ongeveer een kwart een gezin.

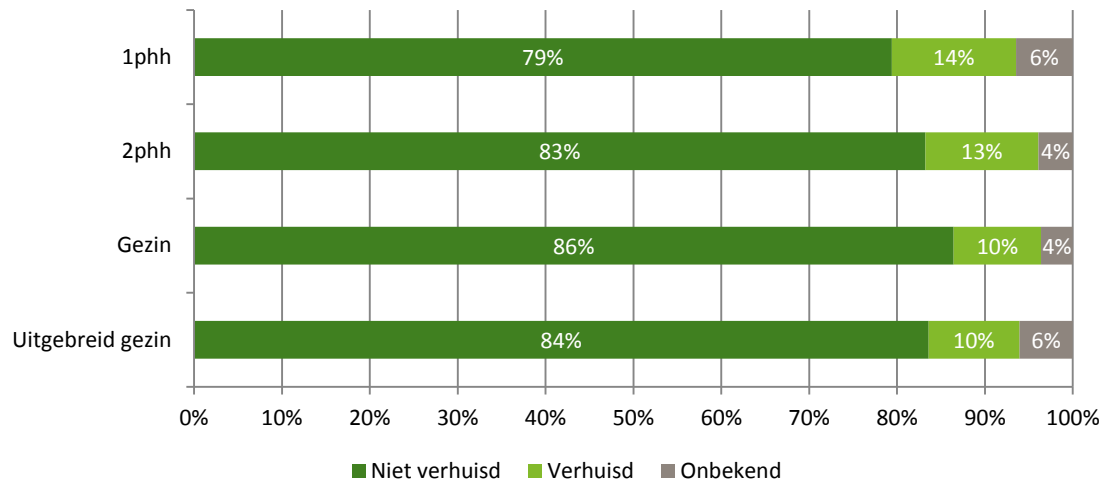
Tabel 4.3: Totaal aantal verhuisde vergunninghouders naar gezinssamenstelling 2011 t/m 2013 (huishoudens)

	Niet verhuisd naar andere gemeente		Verhuisd naar andere gemeente		Onbekend		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
1 persoon	7.658	80%	1.363	14%	624	6%	9.645	100%
2 personen	298	83%	46	13%	14	4%	358	100%
Gezin	2.970	86%	342	10%	124	4%	3.436	100%
Uitgebreid gezin	550	84%	68	10%	40	6%	658	100%
Onbekend	23	72%	6	19%	3	9%	32	100%
<b>Totaal</b>	<b>11.499</b>	<b>80%</b>	<b>1.825</b>	<b>13%</b>	<b>808</b>	<b>6%</b>	<b>14.129</b>	<b>100%</b>

Bron: COA 2014, bewerking Companen.

- Eén- en tweepersoonshuishoudens zijn in de afgelopen periode vaker verhuisd dan gezinnen. Van alle gezinnen is 10% in de afgelopen periode verhuisd, bij éénpersoonshuishoudens ligt dit op circa 14% en bij tweepersoonshuishoudens op 13%.

Figuur 4.2: Aandeel verhuisde vergunninghouders naar gezinssamenstelling 2011 t/m 2013 (huishoudens)



Bron: COA 2014, bewerking Companen

- Gezinnen verhuizen wat minder vaak dan één- en tweepersoonshuishoudens. De verschillen zijn echter klein.